

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003808

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-09-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осіпова Інна Іванівна

2. Inna Osipova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 51278 Доктор філософії (PhD) (081 Право)

Дата захисту: 27-10-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10980

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Казимира Малевича, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Казимира Малевича, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.31

Тема дисертації:

1. Підстави звільнення від доказування в цивільному судочинстві
2. Exemption from proof in civil proceedings

Реферат:

1. Дисертація є самостійною та завершеною науковою працею, в якій викладено результати комплексного науково-практичного дослідження процесуально-правових підстав звільнення від доказування в цивільному судочинстві України. Метою дослідження є розкриття правової природи підстав звільнення від доказування в цивільному судочинстві та формулювання практичних рекомендацій щодо удосконалення законодавства в досліджуваній галузі. У роботі окреслено ключові проблеми правового регулювання підстав звільнення від доказування, запропоновано шляхи їх вдосконалення та сформульовано практичні рекомендації щодо підвищення ефективності судового захисту. У першому розділі дисертації розглянуто актуальність проблеми підстав звільнення від доказування у цивільному судочинстві та методологічні засади її дослідження у науці цивільного процесуального права. Напрямок і наукові методи дослідження, що використовувалися під час написання дисертації, були обрані відповідно до мети і завдань дослідження із урахуванням об'єкта та

предмета. Вибір напряму дисертаційного дослідження зумовлений специфікою процесуального регулювання та правозастосування підстав звільнення від доказування у цивільних справах, що розглядаються судами. Основну увагу зосереджено на аналізі нормативної конструкції цих підстав, їх класифікації, процесуальних наслідків застосування, а також впливу на реалізацію принципів диспозитивності, змагальності та ефективності судового захисту. У процесі дослідження було порушено низку актуальних методологічних питань, які потребували розв'язання. Зокрема, йшлося про виділення та характеристику особливостей підстав звільнення від доказування у межах цивільного судочинства та визначення їх впливу на ефективність судового захисту прав, свобод та інтересів особи; співвідношення понять «доказування» і «доведення» у цивільному процесі; визначення інституту доказування як базового рівня, що об'єднує систему норм цивільного процесуального права, частина з яких регулює підстави звільнення від доказування і має, яке правило, автономний характер; поняття, зміст, структуру інституту доказування та визначення місця субінституту звільнення від доказування, що діє у його межах; значення методології як пізнавального інструменту у науці цивільного процесуального права з позицій розкриття правової природи підстав звільнення від доказування в цивільному судочинстві; повноваження учасників справи у доказовій діяльності як реалізацію процесуального права або обов'язку; співвідношення понять «метод» і «методика» в юридичному дослідженні з метою розкриття правових дефініцій; видів судових ухвал, що стосуються застосування окремих підстав звільнення від доказування. У роботі проведено ретроспективне дослідження становлення та еволюції правового регулювання підстав звільнення від доказування у цивільному судочинстві, а також аналіз наукових підходів до цього питання, сформованих у різні історичні періоди. У межах дослідження запропоновано авторську історичну періодизацію розвитку підходів до звільнення від доказування із характеристикою кожного періоду, зокрема із виділенням особливостей законодавчого закріплення відповідних підстав у цивільному судочинстві. Запропоновано наступну періодизацію генезису правового регулювання підстав звільнення від доказування у цивільному судочинстві: I етап – із другої половини IX до середини XVII століття; II етап – друга половина XVII століття початок XIX століття; III етап – друга половина XIX століття до теперішнього часу. У межах кожного з етапів виділяються і характеризувалися історичні періоди у яких здійснювалися законодавчі реформи, що впливали на процес судового доказування і визначалися підстави звільнення від доказування. Зроблено висновок, що саме в кінці XIX – на початку XX століття в європейській правовій традиції цивільне судочинство остаточно сформувалось як самостійне процесуальне провадження у цивільних справах, набуло ознак системності та внутрішньої логіки, і стало окремим видом судочинства, який з того часу позначається як цивільне. У межах цього ж періоду сформувалася й наукова дисципліна, яка спочатку називалася «цивільний процес» / «цивільне судочинство», а надалі – «цивільне процесуальне право». Цивільний процес як навчальна дисципліна почала викладатися в університетських закладах освіти на території сучасної України. У другому розділі дисертації, який містить три підрозділи, досліджено поняття звільнення від доказування, проаналізовано його процесуальну природу та охарактеризовано структурний зміст.

2. The dissertation is an independent and completed scientific work, the purpose of which is to carry out a comprehensive scientific and practical study of the peculiarities of the procedural and legal grounds for exemption from proof in the civil proceedings of Ukraine, to outline the problematic issues of the procedural and legal regulation of each ground and to formulate proposals and recommendations for improving the norms of civil procedural legislation in this field. The first chapter of the dissertation examines the relevance of the problem of grounds for exemption from proof in civil proceedings and the methodological basis of its research in the science of civil procedural law. The direction and scientific methods of research used during the writing of the dissertation were chosen in accordance with the purpose and tasks of the research, taking into account the object and subject. The choice of areas of dissertation research was determined by the procedural features of judicial enforcement of grounds for exemption from proof in civil cases, which are considered and decided by the court. At the same time, a number of relevant methodological issues were raised that needed to be resolved in our dissertation work, in particular, this is the selection and characterization of procedural features of grounds for exemption from proof in civil proceedings and their impact on the effectiveness of judicial protection; on the relationship between the

concepts of proof and evidence in civil proceedings; on the institution of proof as the basic level of the combination of the system of rules of civil procedural law, part of which determines the grounds for exemption from proof and is characterized by autonomy in legal regulation; on the concept, content and structure of the institution of proof and the place in it of the sub-institute of exemption from proof; about the importance of the cognitive value of the methodology; on the powers of the participants in the evidentiary activity as the implementation of a procedural right or obligation; on the relationship between the concepts of "method" and "methodology"; types of court rulings regarding the application of one of the grounds for exemption from proof. A study of the retrospective process of formation and further development of the legal regulation of grounds for exemption from proof in civil proceedings was carried out, as well as scientific research of this activity in judicial bodies in certain historical periods. The author's historical periodization of such development is proposed, with the characteristics of each historical period, highlighting the peculiarities in the legal regulation of grounds for exemption from proof in civil proceedings. The following periodization of the genesis of the legal regulation of grounds for exemption from proof in civil proceedings is proposed: I stage - from the second half of the 9th to the middle of the 17th century; II stage - the second half of the 17th century, the beginning of the 19th century; Stage III - the second half of the 19th century to the present. Within each of the stages, historical periods were distinguished and characterized in which legislative reforms were carried out, which affected the process of judicial evidence and the grounds for exemption from evidence were determined. It was concluded that only at the end of the 19th - the beginning of the 20th century, civil justice received the state status of independent procedural proceedings in civil cases, and therefore acquired a logical legal sequence and an independent type of justice was formed, which was called civil. Within the same period, a scientific discipline was formed, which was initially called "civil process" or "civil justice", and later - "civil procedural law". In the same period, civil process as an educational discipline began to be taught in university educational institutions on the territory of modern Ukraine. In the second chapter of the dissertation, which contains three subsections, the concept of exemption from proof is investigated, its procedural nature is analyzed and its structural content is characterized.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Осіпова І. І. Підстави звільнення від доказування за законодавством зарубіжних держав. Університетські наукові записки. 2016. № 4. С. 66–73
- Осіпова І. І. Факти-фікції у цивільному судочинстві та їх роль у процесі доказування. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2017. Вип. 25. С. 89–92.
- Осіпова І. І., Гетманцев М. О., Гетманцев О. В. Особливості доказування в масових (групових) та похідних позовах. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 11. С. 13–23.
- Осіпова І. І. Еволюція законодавчого регулювання підстав звільнення від доказування в цивільному судочинстві. Юридична Україна. 2022. № 6 (234). С. 31–40.
- Осіпова І. І. Розподіл обов'язку доказування у цивільному судочинстві. Юридична Україна. 2023. № 2. С. 20–29.
- Осіпова І. І. Місце у системі цивільного процесуального права норм, що регулюють звільнення від доказування. Юридична Україна. 2022. № 10. С. 6–12.

- Inna Osipova, Oleksandr Hetmantsev, Liudmyla Ostafiichuk, Iryna Tatulych, Volodymyr Bobryk. Recognition of factual circumstances by the parties to a case as a basis for exemption from their proof in civil proceedings of Ukraine. International Journal of Public Law and Policy. 2022. Vol. 8, No. 3/4. P. 271–282.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100029, 0125U000028

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гетманцев Максим Олександрович
2. Maksym O. Hetmantsev

Кваліфікація: к. ю. н., с.д., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0102-0498

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Казимира Малевича, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петровський Андрій Володимирович
2. Andrii V. Petrovskyi

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8607-282X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фурса Світлана Ярославівна

2. Svitlana J. Fursa

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3023-5287

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський університет права Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 23745145

Місцезнаходження: вул. Доброхотова, Київ, 03142, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кройтор Володимир Андрійович

2. Volodymyr A. Kroytor

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1849-5721

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Короленко Віталій Михайлович

2. Vitalii M. Korolenko

Кваліфікація: к. ю. н., старший науковий співробітник, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1535-3987

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Казимира Малевича, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бичкова Світлана Сергіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бичкова Світлана Сергіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Запороженко Аркадій Віталійович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна